

Standard č. 1: Cíle a způsoby činnosti zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Kritérium 1a

Rodinné centrum Kroměříž, z.s., je spolek¹, jehož účelem je:

- vzájemná pomoc a podpora pěstounů, poručníků a osvojitelů, jakož i budoucích pěstounů, poručníků a osvojitelů a jejich, nebo jim svěřených dětí
- výkon sociálně právní ochrany dětí (dále jen SPOD) v souladu s platnými právními předpisy
- poskytování sociálních služeb v souladu s platnými právními předpisy
- zřizování a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen ZDVOP)²

Cíle kritéria:

- definování a zveřejnění základního prohlášení o oblasti svého působení (poslání)
- jasně formulované cíle a zásady činnosti a jednoznačně vymezená cílová skupina
- popis činností vykonávaných na základě pověření dle § 48 odst. 2 písm. c) zákona o SPOD v podobě usnadňující orientaci v nabídce služeb

Poslání, cíle, cílová skupina, zásady činnosti a jejich zveřejnění srozumitelnou formou

Na základě memoranda ke dni 31. 7.2016 ukončil v Kroměříži působnost Fond ohrožených dětí Praha. Od 1. 8. 2016 provozuje ZDVOP Rodinné centrum Kroměříž, z.s., Kollárova 658/13, 767 01 Kroměříž. ZDVOP je provozován celoročně a nepřetržitě.

Posláním zařízení je poskytnout bezpečné zázemí a odbornou pomoc dětem, které se ocitly v krizi a v ohrožení a nemohou z různých důvodů setrvat ve své rodině s ohledem na nejlepší zájem a blaho dítěte. Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, v zajištění zdravotních služeb a v psychologické a jiné obdobné nutné péči.

Hlavním **cílem** zařízení je nabídnout dětem namísto ústavní výchovy přechodnou rodinnou péči na dobu, dokud se nemohou vrátit zpět do své rodiny, nebo dokud pro ně není nalezena trvalá náhradní rodinná péče (osvojení, pěstounská péče, svěření do výchovy třetí osoby).

Dalším **cílem** zařízení je především zlepšení psychického a fyzického stavu dítěte, komunikace a rodinných vztahů v rodině, rodičovských dovedností apod. Rodina by také měla získat náhled nad vzniklou situací a měla by zvýšit svoji motivaci k řešení situace. Dílčím cílem je také celkově zlepšení podmínek v rodině pro možný návrat dítěte zpátky domů, hledání nejlepšího možného řešení pro dítě. Cílem je, aby se dítě mohlo co nejdříve vrátit do své biologické rodiny. Pokud návrat dítěte do biologické rodiny již není možný, přechod dítěte do náhradní formy péče. Cílem zařízení je i mimo jiné např. zajištění podmínek a podpory pro přiměřené vzdělávání a zajištění podmínek pro společensky přijatelné volnočasové aktivity dítěte.

¹ Příloha č. 1 – Úplný výpis ze spolkového rejstříku

² Příloha č. 2 – Stanovy spolku

Cílovou skupinou jsou děti ve věku od narození do 18 let, které se podle § 42 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí ocitly bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Podle odst. 10 tohoto ustanovení se v zařízení poskytuje ochrana a pomoc dítěti v případech uvedených v § 37, a to po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření. Z dikce tohoto ustanovení vyplývá, že péče v těchto zařízeních se poskytuje dětem bez ohledu na věk. Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje odbornou pomoc také rodinám těchto dětí, a to s ohledem na nejlepší zájem dítěte. Cílovou skupinou ZDVOP jsou sekundárně tedy také rodiče dítěte umístěného v ZDVOP nebo jiné osoby odpovědné za jeho výchovu. Zařízení spolupracuje s rodinou dítěte, poskytuje jí pomoc a podporu s cílem návratu dítěte zpět do rodinného prostředí (§ 42a odst. 1 písm. h).

Rodinné centrum Kroměříž, z.s., Kollárova 658/13, 767 01 Kroměříž, má pověření Krajského úřadu Zlínského kraje k výkonu sociálně právní ochrany dětí – zřízení zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc³. Může přijímat děti na základě žádosti rodičů, soudního rozhodnutí (předběžné opatření nebo rozsudek), žádosti orgánu sociálně-právní ochrany dětí i na základě žádosti samotného dítěte. V těchto případech zde mohou zůstat i proti vůli rodičů až do té doby, než soud rozhodne o předběžném opatření. Zařízení má nepřetržitý provoz.

Zásady činnosti:

- Péče o děti po všech stránkách zaměstnanci zařízení o nejvýše čtyři děti obdobně jako v rodině pečují „tety“ (kromě péče o děti vaří, nakupují, pečují o domácnost, mají čas si s dětmi hrát, mazlit se s nimi, chodit s nimi na vycházky).
- Přijímáme děti bez ohledu na věk, proto sourozence není třeba rozdělovat.
- Děti se přijímají přímo „z terénu“.
- Dodržujeme lidská práva a základní svobodu osob a zachováváme lidskou důstojnost.
- Spolupracujeme s OSPOD – písemná zpráva o přijetí a propuštění, 1x za 2 měsíce písemná zpráva o pobytu, telefonické a osobní jednání s pracovníci OSPOD, písemné zprávy a sdělení dle potřeby a situace.
- Individuální přístup k dítěti a jeho rodině.
- Podpora rozvoje samostatnosti.
- Lze přijímat celé skupiny sourozenců bez ohledu na věk.
- Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je provozováno jako rodinná péče v bytech.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc dle § 42 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí⁴

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, v zajištění zdravotních služeb a v psychologické a jiné obdobné nutné péči.

³ Příloha č. 3 - Rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje

⁴ Příloha č. 4 - Zákon č. 359/1999 Sb.

- (2) Dítě se umístí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
- na základě rozhodnutí soudu; § 13a odst. 3 platí obdobně,
 - na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
 - na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, nebo
 - požádá-li o to dítě.
- (3) Počet dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesmí přesáhnout 28 dětí, a to i v případě, že toto zařízení je umístěno ve více budovách; tento počet dětí může být překročen jen v případě, že do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou svěřeni sourozenci. Ministerstvo práce a sociálních věcí může v odůvodněných případech na žádost zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc udělit výjimku z nejvyšší povoleného počtu dětí umístěných v jednom zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na nezbytnou dobu, jejíž délku zároveň určí.
- (4) Jeden zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může současně zajišťovat osobní péči nejvýše o 4 děti svěřené do péče zařízení.
- (5) Délka pobytu dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může trvat nejdéle po dobu
- 3 měsíců od jeho umístění do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte; v případě opakované žádosti zákonného zástupce o umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může být dítě přijato do péče zařízení v délce dalších 3 měsíců jen s předchozím písemným souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
 - 6 měsíců, je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo na základě žádosti dítěte, jestliže s pobytem dítěte vyslovil souhlas rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte; výjimečně lze tuto dobu prodloužit v případě, že si rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte prokazatelně upravují své poměry tak, aby mohli převzít dítě do osobní péče; celková doba nepřetržitého pobytu dítěte v zařízení nesmí přesáhnout dobu 12 měsíců,
 - stanovenou v rozhodnutí soudu o výchovném opatření podle § 13a, kterým byl nařízen pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo po dobu, po kterou trvá rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku.
- (6) Jde-li o dítě, které se umístí do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě skutečnosti uvedené v odstavci 2 písm. b) a d), je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen neprodleně podat návrh soudu na nařízení předběžného opatření, pokud nelze do doby, do níž musí o předběžném opatření rozhodnout soud^{39b)}, zajistit souhlas rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte s pobytem dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
- (7) Je-li dítě umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu,
- je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu povinen navštívit dítě podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce,
 - může být povolen pobyt dítěte mimo toto zařízení u rodičů nebo jiných fyzických osob obdobně podle § 30,
 - platí pro plnění povinností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc § 29 obdobně.
- (8) Dítě může být umístěno v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, jen jestliže byla mezi uvedeným zařízením a zákonným zástupcem dítěte uzavřena písemná dohoda, která obsahuje
- název zařízení, jeho adresu a adresu sídla jeho zřizovatele,

- b) jméno a příjmení dítěte, datum jeho narození, adresu místa trvalého pobytu dítěte, případně též jeho obvyklého bydliště,
- c) jméno a příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu, případně též obvyklého bydliště zákonných zástupců dítěte,
- d) údaje o zdravotním stavu dítěte a způsob zajištění zdravotních služeb,
- e) důvody pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- f) datum a čas dohodnutého přijetí dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- g) souhlas zákonného zástupce s tím, že při pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou se na pobyt dítěte vztahovat pravidla stanovená ve vnitřním řádu tohoto zařízení,
- h) podmínky a způsob osobního, telefonického a písemného styku dítěte s dalšími osobami a vymezení okruhu těchto osob,
- i) způsob a výše úhrady příspěvku za pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše příspěvku může být sjednána nejvýše v částce uvedené v § 42c odst. 1 podle věku dítěte,
- j) podpis dohody zástupcem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a zákonným zástupcem dítěte.

(9) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno poskytovat služby a zajistit jeho provoz nepřetržitě.

(10) V zařízení se poskytuje ochrana a pomoc dítěti v případech uvedených též v § 37 odst. 1, a to po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření¹³).

(11) Zřizovatel zařízení je povinen vést evidenci dětí, které byly přijaty do zařízení, v níž musí být uvedeny

- a) datum přijetí dítěte do zařízení,
- b) jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
- c) datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
- d) záznam o splnění povinnosti stanovené v § 10 odst. 4 větě třetí,
- e) datum a čas propuštění dítěte ze zařízení.

(12) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je při přijetí dítěte do tohoto zařízení povinno tuto skutečnost neprodleně ohlásit zřizovateli a příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany.

§ 42a

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

- a) zabezpečuje plné přímé zaopatření dítěte v zařízení spočívající v poskytování ubytování, stravování⁵ a ošacení,
- b) poskytuje výchovnou péči,
- c) zajišťuje poskytnutí zdravotních služeb²⁸),
- d) poskytuje poradenství dítěti, jeho rodičům nebo osobám odpovědným za výchovu dítěte,
- e) zajišťuje pomoc při přípravě dětí na školní vyučování a doprovod dětí do školy,
- f) vytváří podmínky pro zájmovou činnost dětí,
- g) je povinno poskytovat dítěti odbornou péči prostřednictvím sociálního pracovníka a psychologa,
- h) je povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytnout této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajistit jim terapii, nácvik

⁵ Příloha č. 101 - Jídelníček

rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči a výchovu dítěte, a to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany,

i) je povinno vydat vnitřní řád zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který vychází z vymezení činnosti zařízení tímto zákonem.

(2) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vede o dětech v tomto zařízení

a) evidenci, která obsahuje

1. jméno a příjmení dítěte, pokud je známo,
2. datum narození dítěte, pokud je známo; není-li známo datum narození dítěte, uvede se přibližný věk dítěte,
3. adresu místa trvalého pobytu; není-li známa adresa místa trvalého pobytu, uvede se jiný údaj o místě pobytu dítěte před přijetím do zařízení,
4. datum a čas přijetí dítěte do zařízení a datum jeho ukončení,
5. důvod přijetí dítěte do zařízení,

b) spisovou dokumentaci, která obsahuje

1. údaje uvedené v evidenci v písmenu a) bodech 1 až 5,
2. kopie rozhodnutí soudu o umístění dítěte v zařízení, žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností o umístění dítěte v zařízení, doklad o přijetí dítěte a písemnou dohodu podle § 42 odst. 8,
3. záznamy o spolupráci zařízení s orgány sociálně-právní ochrany, s dalšími orgány, právníky i fyzickými osobami,
4. záznamy o pomoci a léčbě poskytnuté dítěti, o přijatých opatřeních ve vztahu k dítěti, o poskytnuté lékařské péči a jejich důvodech,
5. kopie hlášení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností o tom, že dítě pobývá v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
6. další údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany.

(3) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je

a) oprávněn

1. zakázat nebo přerušit návštěvu rodičů nebo jiných osob v zařízení v případě jejich nevhodného chování, které by nepříznivě působilo na výchovu dětí, jde-li o děti umístěné v zařízení na základě rozhodnutí soudu,
2. být přítomen při otevření listovní nebo balíkové zásilky dítětem, pokud je důvodné podezření, že zásilka má z výchovného hlediska závadný obsah nebo by mohla ohrozit zdraví či bezpečnost dětí, a uschovat ji na dobu omezenou dnem propuštění dítěte ze zařízení, a provést o tom záznam do spisové dokumentace o dítěti,
3. převzít od dítěte do dočasné úschovy finanční hotovost a předměty ohrožující výchovu, zdraví či bezpečnost dětí a v odůvodněných případech i cenné předměty; písemný zápis o převzetí a jeho důvodech ověřený ředitelem, dalším odborným pracovníkem zařízení a dítětem je založen do spisové dokumentace o dítěti,
4. povolit dětem umístěným podle § 42 odst. 2 písm. b) cestovat bez dozoru mimo zařízení do místa pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob,
5. zastoupit dítě v běžných záležitostech,
6. nařídít vyšetření dítěte, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky,

b) povinen

1. seznámit dítě s jeho právy a povinnostmi,
2. předat dítě podle rozhodnutí příslušného orgánu do péče budoucího osvojitele nebo pěstouna,
3. dát příslušnému soudu podnět ke zrušení umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, pokud pominuly důvody pro další pobyt dítěte v tomto zařízení, a vyrozumět o tom příslušný orgán sociálně-právní ochrany,

4. dát příslušnému soudu podnět k úpravě styku rodičů nebo jiných osob s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, vyžaduje-li to zájem dítěte, a vyrozumět o tom příslušný orgán sociálně-právní ochrany,

5. podávat informace o dítěti zákonným zástupcům, jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte nebo orgánům sociálně-právní ochrany na jejich žádost,

6. projednat předem opatření zásadní důležitosti s dítětem, s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti, a se zákonnými zástupci dítěte, nehrozí-li nebezpečí z prodlení, a bezodkladně je informovat o provedeném opatření; nejsou-li zákonní zástupci dosažitelní, dát soudu podnět k ustanovení opatrovníka,

7. propustit dítě poté, co se dozvěděl o rozhodnutí soudu, kterým bylo zrušeno svěření dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ne však dříve, než dítě převezme osoba odpovědná za jeho výchovu.

(4) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy sociálně-právní ochrany, pokud jde o zamítnutí žádosti o povolení pobytu mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Nadřízeným správním orgánem ředitele je krajský úřad, v jehož obvodu se nachází adresa sídla zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Odvolání proti rozhodnutí ředitele nemá odkladný účinek.

(5) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen určit zástupce ředitele, který má, v případě, že zastupuje ředitele, oprávnění a povinnosti podle odstavců 3 a 4.

(6) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může vykonávat činnost jen v objektu nebo prostorách, které umožňují zajištění přijetí dítěte, ubytování a přípravu dětí na školní vyučování, stravování, zájmovou a další činnost ve volném čase.

(7) Přemístění dítěte umístěného v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do jiného takového zařízení je možné jen

a) na základě rozhodnutí soudu, pokud bylo dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu, a po předchozím oznámení o přemístění příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany,

b) s předchozím souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností a rodiče či jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud bylo dítě do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno podle § 42 odst. 2 písm. b), nebo

c) s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce dítěte, který uzavřel dohodu o umístění dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 8.

(8) Ustanovení odstavce 7 se nepoužije pouze v případě, že ve stávajícím zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc není možné zajistit péči o dítě z vážných provozních důvodů a přemístění dítěte nesnese odkladu. V tomto případě je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno bezodkladně oznámit přemístění dítěte a důvody, které vedly k přemístění dítěte, osobám, jejichž souhlasu je třeba k přemístění podle odstavce 7 písm. b) a c), příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo soudu, jenž má vydat rozhodnutí podle odstavce 7 písm. a). K přemístění dítěte do jiného zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle odstavce 7 písm. a) je nutný souhlas příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí a návrh soudu na vydání nového rozhodnutí.

(9) Stejně podmínky jako pro přemístění dítěte do jiného zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovené v odstavcích 7 a 8 platí také v případě, že má dojít k přemístění dítěte do jiného pracoviště téhož zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Příspěvek na úhradu pobytu a péče § 42b⁶

(1) Povinnost hradit příspěvek na úhradu pobytu a péče poskytované v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen "příspěvek") podle § 42c až 42f, bylo-li dítě umístěno do tohoto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností, mají

- a) rodiče dítěte nebo rodič, kterému bylo dítě rozhodnutím soudu svěřeno do výchovy, popřípadě jiná osoba povinná výživou dítěte,
- b) nezletilý rodič umístěný společně s dítětem v takovém zařízení,
- c) příjemce sirotčího důchodu oboustranně osiřelého dítěte.

(2) Rodiče se na hrazení příspěvku podílejí rovným dílem.

(3) O příspěvku podle odstavce 1 rozhoduje ředitel zařízení. O odvolání proti rozhodnutí o příspěvku podle odstavce 1 rozhoduje krajský úřad.

§ 42c

(1) Výše příspěvku činí za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, nejvýše 1,6násobek částky životního minima osoby, která je posuzována jako druhá nebo další v pořadí, stanovené pro toto dítě^{39f}). Výši příspěvku v jednotlivých případech stanoví ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc rozhodnutím.

(2) Věk dítěte rozhodný podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f}) pro stanovení částek podle odstavce 1 je věk, kterého dítě dosáhne v kalendářním měsíci, za který dávka náleží.

(3) Pokud se zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyplácí přídavek na dítě podle zvláštního právního předpisu^{39d}), snižuje se o jeho výši příspěvek podle odstavce 1.

(4) Výše příspěvku nezletilých matek umístěných společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc činí za kalendářní měsíc 10 % z výše rodičovského příspěvku poskytovaného podle zvláštního právního předpisu^{39e}).

(5) Za období kratší než kalendářní měsíc se výše příspěvku stanoví podle počtu dnů. Denní úhrada nákladů činí jednu třicetinu výše příspěvku za kalendářní měsíc.

(6) Příspěvek se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

§ 42d

(1) Příspěvek se na žádost osob uvedených v § 42b odst. 1 nebo z podnětu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc sníží nebo nevyžaduje, jestliže po zaplacení příspěvku by jejich příjem nebo příjem jejich rodiny poklesl pod součet částky životního minima podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f}) a částky normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře. Příspěvek se rovněž nevyžaduje, jestliže osoba uvedená v § 42b odst. 1 nebo osoba s ní společně posuzovaná je příjemcem dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu^{39g}). Příspěvek se nevyžaduje ani v případě, kdy by po snížení podle věty první byl nižší než 100 Kč.

(2) Osoby uvedené v § 42b odst. 1 jsou povinny doložit výši svých příjmů nebo příjmů jejich rodiny pro snížení nebo nevyžadování příspěvku podle odstavce 1 a vždy po uplynutí 6 měsíců od posledního doložení příjmů prokazovat, že splňují podmínky pro snížení nebo nevyžadování příspěvku. Dále jsou tyto osoby povinny bezodkladně oznamovat změny v příjmech, které by mohly mít vliv na výši příspěvku stanovenou podle odstavce 1. V případě nesplnění těchto povinností se příspěvek zvýší na částku stanovenou podle § 42c odst. 1, a to od doby, kdy marně uplynula lhůta pro prokázání splnění podmínek, nebo i zpětně od doby, kdy došlo ke změně v příjmech.

(3) Příjmy podle odstavců 1 a 2 a osobami společně posuzovanými podle odstavce 1 se rozumí příjmy a osoby uvedené v zákoně o životním a existenčním minimu^{39f}).

⁶ Příloha č. 5 - Metodika Příspěvek na úhradu pobytu a péče.

§ 42e

Výše příspěvku ze sirotčího důchodu^{39h}) oboustranně osiřelého dítěte činí za kalendářní měsíc částku stanovenou v § 42c odst. 1 podle věku dítěte.

§ 42f

(1) Příspěvek za kalendářní měsíc se hradí nejpozději do patnáctého dne následujícího kalendářního měsíce. Příspěvek náleží zařízení od prvního dne pobytu dítěte v zařízení, pokud bylo dítě k pobytu přijato v době do 15.00 hodin.

(2) Pobývá-li dítě mimo zařízení po dobu alespoň 2 dnů po sobě jdoucích, snižuje se měsíční částka úhrady za každý takový den o jednu třicetinu; denní úhrada se nesnižuje, odejde-li dítě ze zařízení v době po patnácté hodině nebo vrátí-li se do zařízení před patnáctou hodinou.

(3) Zařízení provede vyúčtování přeplatků a nedoplatků do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po ukončení pobytu dítěte v zařízení. Výsledky vyúčtování písemně oznámí osobě, která příspěvek hradí. Během pobytu dítěte tak učiní po skončení kalendářního roku.

Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc § 42g⁷

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti vzniká také v případě, že obecní úřad obce s rozšířenou působností považuje umístění dítěte v zařízení za důvodné. Vyjádření o důvodnosti umístění s uvedením počátečního data důvodného pobytu zašle obecní úřad obce s rozšířenou působností zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc do osmi dnů ode dne doručení ohlášení o přijetí dítěte podle § 42 odst. 12. Shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou působností, že další pobyt dítěte v zařízení již není důvodný, vyrozumí o tom zařízení a jeho zřizovatele.

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen využít státní příspěvek pouze pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž je dítě umístěno.

(3) Státní příspěvek

- a) náleží měsíčně za každé dítě ve výši 22800 Kč,
- b) se snižuje o jednu třicetinu za každý den, v němž dítě pobývá mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pobyt mimo toto zařízení trvá po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů; den, ve kterém dítě odejde ze zařízení v době po patnácté hodině, nebo den, ve kterém se vrátí do zařízení před patnáctou hodinou, se do doby 2 dnů po sobě jdoucích nezahrnuje,
- c) náleží i po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy dítěte umístěného dosud v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jestliže je dítěti nadále poskytována péče v tomto zařízení, a to až do dne přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy sjednaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle § 28.

(4) Nárok na státní příspěvek zaniká

- a) dnem, kterým bylo zrušeno nebo pozbylo platnosti rozhodnutí soudu, kterým bylo dítě svěřeno do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nejde-li o případ uvedený v odstavci 3 písm. c); pokud dítě pobývá v péči zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc i po tomto dni, zaniká nárok na státní příspěvek dnem, kdy dítě opustilo zařízení, nebo
- b) za předpokladu, že dítě bylo svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na žádost orgánu sociálně-právní ochrany, zákonného zástupce nebo dítěte, dnem, v

⁷ Příloha č. 6 - Metodika Státní příspěvek

němž obecní úřad obce s rozšířenou působností odeslal zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc sdělení, že nepovažuje nadále umístění dítěte v tomto zařízení za důvodné.

(5) Jestliže splňuje dítě po část kalendářního měsíce podmínky pro stanovení státního příspěvku v nižší výměře a po část kalendářního měsíce ve zvýšené výměře, stanoví se výše státního příspěvku ve vyšší výměře.

§ 42h

(1) Státní příspěvek se vyplácí měsíčně v české měně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží, nejpozději do 30 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí o přiznání státního příspěvku nebo o změně výše státního příspěvku. Před uplynutím této lhůty rozhodne krajský úřad bezodkladně na žádost zřizovatele o přiznání části státního příspěvku, u které byl nárok na státní příspěvek prokázán.

(2) Výše státního příspěvku se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(3) Státní příspěvek vyplácí krajský úřad.

(4) Státní příspěvek se poukazuje na účet zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který o státní příspěvek požádal.

§ 42i

(1) Nárok na státní příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu státního příspěvku vzniká dnem podání žádosti o přiznání příspěvku u příslušného krajského úřadu.

§ 42j

(1) Nebylo-li požádáno o státní příspěvek nebo jeho část, zaniká nárok na státní příspěvek nebo jeho část za kalendářní měsíc uplynutím 1 roku od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který státní příspěvek náležel.

(2) Byl-li státní příspěvek neprávem

- a) přiznán v nižší částce, než v jaké náležel,
- b) vyplácen nebo vyplacen v nižší částce, než v jaké náležel,
- c) přiznán od pozdějšího data než náležel, nebo
- d) odepřen,

přizná se nebo zvýší ode dne, od něhož státní příspěvek nebo jeho část náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to krajský úřad rozhodující o státním příspěvku zjistil, nebo ode dne, kdy o zvýšení státního příspěvku nebo jeho přiznání zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc požádal.

(3) Státní příspěvek neprávem

- a) přiznaný,
- b) vyplácený, nebo
- c) vyplácený nebo vyplacený ve vyšší částce, než v jaké náleží,

se odejme, nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to dnem následujícím po dni, jímž uplynulo období, za které už byl vyplacen. Ustanovení § 42k odst. 3 zůstává nedotčeno.

(4) Lhůty podle odstavců 1 až 3 neplynou po dobu řízení o státním příspěvku.

§ 42k

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen písemně ohlásit krajskému úřadu, který státní příspěvek přiznal, do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, nejde-li o skutečnosti uvedené v § 42n.

(2) Je-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyzván krajským úřadem, který o státním příspěvku rozhoduje, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů, pokud krajský úřad nestanoví lhůtu delší.

(3) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který nesplnil některou z uložených povinností nebo přijal státní příspěvek nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo jinak způsobil, že byl státní příspěvek vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen neprávem přijaté částky vrátit.

(4) Nárok na vrácení státního příspěvku poskytnutého neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl státní příspěvek vyplacen.

(5) O povinnosti vrátit státní příspěvek nebo jeho část podle odstavce 3 rozhodne krajský úřad, který státní příspěvek vyplatil. Částky neprávem vyplacené mohou být sraženy také z později přiznaného státního příspěvku náležejícího zřizovateli zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který má povinnost podle odstavce 3 částky státního příspěvku neprávem přiznaného vrátit.

§ 42l

(1) O státním příspěvku rozhoduje krajský úřad.

(2) Řízení o přiznání státního příspěvku se zahajuje na základě písemné žádosti podané zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(3) Žádost o státní příspěvek musí obsahovat

a) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu a identifikační číslo osoby (dále jen „identifikační číslo“), je-li zřizovatelem zařízení obec nebo kraj,

b) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu, identifikační číslo, datum právní moci rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany s uvedením orgánu, který rozhodnutí vydal, je-li zřizovatelem zařízení pověřená osoba,

c) název a adresu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž jsou umístěny děti, jejichž pobyt a péče o ně zakládá nárok na státní příspěvek,

d) číslo účtu nebo účtů, na které se státní příspěvek vyplácí,

e) seznam dětí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které zakládají zřizovateli nárok na státní příspěvek; seznam musí obsahovat jméno a příjmení dítěte, jeho rodné číslo nebo datum jeho narození, nebylo-li mu rodné číslo přiděleno, místo trvalého pobytu, datum přijetí a datum ukončení pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, byl-li pobyt ukončen, jméno, příjmení a adresu zákonného zástupce dítěte nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte,

f) doklad prokazující, že dítě je v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo žádost zákonného zástupce podle § 42 odst. 2 písm. c) a vyjádření o důvodnosti podle § 42g odst. 1.

(4) Je-li žádáno o státní příspěvek z důvodu pobytu a péče o děti ve více zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc zřízených jedním zřizovatelem, uvádí se údaje uvedené v odstavci 3 písm. c), e) a f) za každé takové zařízení samostatně.

§ 42m

(1) Zřizovatel zařízení pro péči o děti vyžadující okamžitou pomoc může pověřit jinou osobu, aby namísto něho plnila povinnosti uvedené v § 42k odst. 1 a 2 a § 42n a aby namísto zřizovatele podávala žádost o státní příspěvek. Tuto skutečnost písemně sdělí zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc krajskému úřadu příslušnému k rozhodování o státním příspěvku do 8 dnů od tohoto pověření.

(2) Jestliže zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pověřil jinou osobu podle odstavce 1 k podávání žádosti, musí být v žádosti o státní příspěvek uveden údaj o tomto pověření a jméno a příjmení osoby, která je tímto zastupováním pověřena.

§ 42n

(1) Byl-li přiznán státní příspěvek, je zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinen pro nárok na výplatu státního příspěvku a jeho výši za kalendářní měsíc příslušnému krajskému úřadu oznámit, zda v kalendářním měsíci, za který se má státní příspěvek poskytnout, došlo ke změně počtu dětí, délce jejich pobytu v uvedeném zařízení a změně věku dětí ve srovnání s kalendářním měsícem předcházejícím tomuto kalendářnímu měsíci. Zřizovatel je povinen sdělit tento údaj písemně krajskému úřadu nejpozději do desátého dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, na který se má státní příspěvek poskytnout.

(2) Došlo-li ke změně počtu dětí, ke změně délky jejich pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo ke změně věku dětí, je zřizovatel zařízení povinen sdělit příslušnému krajskému úřadu údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. e), a v případě, že bylo do zařízení dítě nově umístěno, též údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. f).

(3) O změně výše státního příspěvku vydá krajský úřad rozhodnutí.

(4) Krajský úřad rozhodne o zastavení výplaty státního příspěvku, pokud zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesplnil povinnosti podle odstavců 1 a 2. Nesplnil-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 ani po uplynutí 2 kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém měla být povinnost podle odstavců 1 a 2 splněna, nárok na státní příspěvek zaniká. Po dodatečném splnění povinností lze státní příspěvek přiznat zpětně nejdéle za dobu 1 roku (§ 42j).

ZDVOP poskytuje plné přímé zaopatření dítěte a má nárok na dávky státní sociální podpory – přídavek na dítě.⁸

Děti mají nárok na kapesné po celou dobu pobytu v zařízení.⁹

Informace jsou zveřejňovány na webových stránkách Rodinného centra Kroměříž, z.s.: www.rodinnecentrumkromeriz.cz, dále také na Informační nástěnce v budově Rodinného centra Kroměříž, z.s.

Kritérium 1b

Cíle kritéria:

- zajištění kvalitního a odborného poskytování sociálně-právní ochrany osobám z cílové skupiny
- jednotné a transparentní pracovní postupy pro práci s cílovou skupinou

Pracovní postupy a metodiky zaručující dítěti pomoc a ochranu s cílem stabilizovat jeho situaci a navrátit jej do rodinného prostředí, formy práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou, postup při vedení rozhovoru s dítětem a pro vyhodnocování potřeb dítěte

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se řídí dle zákona o SPOD a dle stanovených metodik. Předním hlediskem je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči, přičemž se přihlíží k širšímu sociálnímu prostředí dítěte (§ 5 zákona o SPOD). Smyslem pracovních postupů a metodik pro práci s dítětem a jeho rodinou je zajistit jednotný postup zaměstnanců ZDVOP ve vymezených situacích. Volba pracovních postupů by měla vždy sledovat nejlepší zájem dítěte, ochranu jeho pozitivního vývoje¹⁰, zdraví¹¹ a života. ZDVOP zpracovává pracovní postupy a metodiky zejména pro

⁸ Příloha č. 7 - Metodika Dávky SSP - Přídavek na dítě

⁹ Příloha č. 100 - Kapesné

¹⁰ Příloha č. 8 – Vývoj dítěte a jeho potřeby

¹¹ Příloha č. 102 – Péče o novorozence

činnosti, které bezprostředně souvisí s poskytovanou sociálně-právní ochranou dítěti a s pomocí poskytovanou jeho rodině. Není nutné podrobně popisovat veškeré úkony, které ZDVOP vůči cílové skupině vykonává. Cílem není hromadit velké množství písemných dokumentů obsahujících pravidla pro každou myslitelnou situaci. Smysl má vytvářet jen taková pravidla a postupy, které zaměstnancům účinně pomáhají v jejich každodenní praxi. Srozumitelně a přehledně zpracované pracovní postupy a metodiky jsou velmi dobrou pomůckou pro nové zaměstnance, kteří procházejí procesem zaškolování. Mohou pomoci v jejich rychlejší orientaci v činnostech zařízení, včetně orientace v konkrétních uplatňovaných postupech.¹²

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má podle zákona o SPOD oznamovací povinnost. Přijetí a propuštění každého dítěte je tedy bezodkladně hlášené příslušnému obecnímu úřadu. Děti lze přijímat nejen na základě předběžného opatření nebo rozsudku, ale i bez soudního rozhodnutí na žádost rodičů (zákonných zástupců) nebo na žádost OSPOD s následným souhlasem rodičů – lze tedy pomoci rychle, kdy je to právě zapotřebí. Zlepší-li se podmínky v rodině, lze pobyt rychle ukončit a dítě vrátit domů. Děti lze přijímat i na základě jejich vlastní žádosti a poskytovat jim péči i proti vůli rodičů až do té doby, než soud rozhodne o předběžném opatření (tj. v případě tzv. rychlého předběžného opatření 24 hodin, v případě obvyčejného předběžného opatření 7 dní). Je tak možno zajistit rychlou pomoc dětem na útěku z rodiny, často jde o děti týrané, zanedbávané a zneužívané.

Při příjmu dítěte zjišťujeme co nejvíce informací, které vedly k přijetí dítěte.¹³ Při rozhovoru s dítětem dodržují pracovníci zařízení stanovené zásady a dbají věku a rozumových schopností dítěte.¹⁴ Záznamy z jednání se zakládají do spisu dítěte.

Pracovníci zařízení spolupracují s rodinou v rámci poskytování základního sociálního poradenství. Rodiče a další rodinní příslušníci jsou při první návštěvě seznámeni s pravidly a chodem zařízení, jsou jim tedy poskytnuty také informace ohledně kontaktu s dítětem umístěným v zařízení. S rodičem a dalšími osobami je sestavován plán poskytování sociálně-právní ochrany. Zákonný zástupce či jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte se sociálním pracovníkem hodnotí situaci rodiny a snaží se najít budoucí řešení v nejlepším zájmu a blahu dítěte. Každý má právo se ke spolupráci vyjádřit. Sociální pracovník z každého kontaktu vyhotoví záznam, kde popíše všechny důležité informace z jednání (chování mezi rodiči, chování k dítěti, reakce dítěte na rodiče, způsob řešení apod.). Pracovníci zařízení také v rámci včasného návratu dítěte do rodiny nebo do náhradní rodinné péče spolupracují s orgánem SPOD a jednájí o dalším postupu. Sociální pracovník z každého kontaktu vyhotoví záznam, kde popíše všechny důležité informace z jednání. Pracovník SPOD je pravidelně informován sociální pracovníci zařízení o zájmu rodičů vůči dítěti, průběhu kontaktů dítěte s rodiči, dodržování stanovených termínů návštěv apod. V případě nenadálé situace je orgán sociálně-právní ochrany kontaktován neprodleně.¹⁵

V Kroměříži dne 1. 7. 2017

Zpracovala: Bc. Lenka Fraňková

Schválila: Bc. Eliška Petruřchová, ředitelka ZDVOP

¹² Příloha č. 9 - Metodika příjmu, průběhu pobytu, ukončení pobytu

¹³ Příloha č. 10 – Metodika vyhodnocování situace dítěte a plánování SPOD

¹⁴ Příloha č. 11 - Metodika Rozhovoru s dítětem

¹⁵ Příloha č. 12 - Metodika zaručující dítěti pomoc a ochranu s cílem stabilizovat jeho situaci a navrátit jej do rodinného prostředí.